№ 32. Neue Jüdische Zeitung. I. Jahrgang.

נייע יידישע צייטונג

דיא „נייע יידישע צייטונג" ערשיינט יעדען מאנטאג אונד דאנערסטאג.

פּראנומעראציאָנס - פּרייז: גאנצאהריג 7 פל. — קר. האלבאהריג 3 „ 50 „ פיערטעלאהריג 1 „ 75 „

דיא רעדאקציאָן אונד אדמיניסטראציאָן בעפינדעט זיך: Schiffmannagasse 6, Budapest, וואהרן אויך דיא פּראנומעראציאָנס-געלדער צו זענדען וועזנדן.

אינזעראטע ווערדען בילליגסט בעזאָרגט.

ב"ה בודאפּעסט, ב' שפטים שנת תרמ"א לפ"ק. Budapest, Montag, 22. August 1881.

ריכטער איבער דיא דייטשע יודען-פראגע.

אים צווייטען יאהר-בעצירקע פאן בערלין היעלט פּרייץ יאָבע דיעזעלבע דער דעפּוטירטע-מענ-קאנדידאט איישען ריכטער, דער גראססטע פיינד ביסמארקס. דאס איסגעצייכנעטע מיט-גלידער דער דייטשען „פאָרטשרייטס-פּארטיא", זיינע יאהל-רעדע, אין וועלכער ער אין דאססס שארפער אונד שניידיגער וויזע דיא יודען-העטצע אין דייטשלאנד אונד דיא שטעלונג דעס פּרוססען ביסמארק צו דענזעלבען בעשפּראך, ווי געבען דעזען טהיל דער רעדע, וועלכער נראמעס איינ-זעהען מאכטס, דער רעדע, וועלכער נראמעס איינ-

„דער האס-פּרעדיגער הערר שטאָקער מיינט — זאגטע דער רעדנער — אללעס אבזעל קאמע דאפּאן דערר, דאס זיין צו פיעל פּרייהייטען בע-זאסען, נון, דיא פיעל פּרייהייט ווי בעזיטצען, דאפּאן האבען ווי אין שאנצע בייספּיעל ע-לעבען. (שטרימשער בייפאלל.) ווי ווייססען ניכט אינגאנד זבערר, דיא ענדיגע פּרייהייט ווי האבען, דאס דער פאָרטשרייטס-פּארטיא אלליבטס דאר אונד אין דען הערען בייסאמען אלס אין שאנ-דעס בעזיטצונגען אונד אין דען אנגאנגען אין שאנ-דעס בעזיטצונגען אונד אין דען אנגאנגען אין שאנ-דעס בעזיטצונגען אונד אין דען אנגאנגען אין דעם גרעסטען

אין דיא קעללער-ייטע. מחילם אינטער דיא גערסטע. דייזענקם אביטער. דאראינטער איי-גיגע פרייזן, וכטטון אונטער דעם בייגאנהם פאלל. עגדעטגן הייסם טהארע דער מאסערגע שטיטן, גגגגן האלב 6 אזהר דורכצוקטע אין גרעללער בליטשטשראהל דיא זעהר טעפ'עגדעגדן וואל-קגן. דיא אין דען אגדערגן טהילהן דעם געבי-דעם בעפ'ינרליכגן אביטער הארטגן דורך דאס דראהגעגדע קראכגן דעם דאנגערס איינגן איי-ציגגן געללעגדגן איפ'שרייא. זיא איילטגן זאפ'ארט דעם הייפט-טהארע צו, אין דער אהנונג, דאס זיך דארט אין עגטגעטצלרבגם אינגליק עראינגעגט האבגן. דיעזע פ'ערטשהונג בעשטאנ-טיגטע זיך ליידער, דענן אלס זיא דיא איגפ'אהרט ערריייכט האטטגן, באם זיך אידנגן אין שרעק-ליבער אגבליק דאר. זאמטשלבע דרייייצקגן אר-ביטער אונד ארבייטערגן לאנגן רעגונגסלאז אונד אנשיינגנד טאדט אין בגעטשפ דורכדיינאנ-דער איין דעם פאדען הינגעשטערקט. דורך דען פ'ערטעדליכגן קראך דעם דאנגערס איין דאס עראיינגס איפ'סערקזאם נעמאכט, וואדגן איך אגדערע ייטשע הערבייגעאילט. אינטער דיעזגן אין ארגש אין דעם נאהגעגלעגעגגן פראנקגע-הייזן, דער דען פאם בייטשע בעשטראפ'ט אינגן דיא ערסטע הילפע ליטטעטע. דאך נור בייא עלף דער געטראפ'ט אונדערן דיא ייעדערבעלע-בגגגס-פ'ערזיכע פאם ע'יפאלל בעליטטע. וואה-רענד דער 40אהריגע מיערערגהילפע איבלרדן אים יאנגא אין באהמגן אונד איין טאגלאהנער טאדט בלעבגן. אידיע עלף גלילכלידערגן גע-נאסגן, יעלבע, אלס זיא צור בעזיגגונג גע-בראכט וואהרדגן וואהרגן, וואה בעטרגקגעגע הגן אונד הער טיפלבגן אונד הר עבגן דער עגגס-האגגגגן נאפאהר גיכט בייגאוס שיגגן. וואה-דגן אין דאס קראנקגהיז געבראכט. פאן וא זיא ערפאהר שאן אם הייטיגן מאגגן אלס גהיילט עגטלאסגן וואהרדגן. — דאס גערידע איזט אינ-בעשאדגט געבליבגן.

* (בעטבלער אוים פאסס'אן?) אין בעלגער בלאטט ערצאהלט: דער רעגגער פ. אין בעלגן, אין זעהר הייבער מאגן. האט-טע פאר פ'יעלגן אהרדגן שאן אם בעלגיבער טרייע-נארטגן איינגן בעשטער זעגגדגן אונד אדם שטטטס אין בלייגגס צגלגן עגלר-עגשטגגן גע-גבגגן. שאפטער וואר דרעגגס עגשטגגן בגז איך מאגלדר 25 פ'פ'ענגגג ערהאלטס וואהרדגן אונד דאלטע דער גרייזע בעשטער דר האטטלבע שטטטס צור מיטטאגס-צייט פאן דעם הייבגן רעגגער אב. בלייבגטיגט ערהיעלט ער דאס אין מטטאגגמאל. פ'לאטגלך פאר איינגגן מא-גאגגן בלעב דער אלטע בעשטער. ווגן אונד

וואר גיכט מעהר אפ'פ'גדגן, מיכדרך גן ער-העלט דער הייבע רעגגער פאם גערגכט דיא מטטהילונג. דאס דער בעשטער פאם גערגכטבגן אונד אהדן, זיגגן לאנגגאהרגגן וואהלטאהטער, צום אללרגגגן ערבגן זיגער הגטערלאסטגן. שאפט אם בעשטגגן פאן 31,000 מארק אינגגן-ווטצטע האבגן. דיא אביערראשונג דעם ערבגן מאגג זך דער לעזער זעלבסט איסמאלגן.

* (טהייערע באהרן) אין פ'אנגעס, באר ווירד אפ'גגגדגע מטטהילונג גגמאכט: פאר דער אבריייג דער פ'ירסטן גאטאלע פאן סערבגן אונדדע גן קאמטע-הערן דער פ'ירסטן פאן זיטע דער דירעקציאן דעם זיגגגר-שגן באדעהרזיגס דיא רעכגונג פ'ר דיא פאן דער פ'ירסטן רעגרירטגן צוזאלע מאהר-באהרגן אין דער האהגן פאן 1400 גולדגן א. ה. אבערגגגגן. דער פ'ירסט פערוויינערטע דיא בעצאהלונג אונד לעגס בגן איין זייטע דער רעכגונג אונד גגלר בגם הגזגגגן בגרגער-מגסטער-אמט הגטגלר-גגן. אלס דער בגרגערמגסטער בגיא דער אב-רייזע דער סערבגשגן פ'ירסטן דיא האפ'אגגג אגסטגאר. אן דער קאמגגגדגן גגמגגגגס-צגגט דען האהגן נאסט ווגדער אן פ'אגגגגגס. באר בגערגסגן צו קאגגגן. מגגגגט דער פ'ירסט לאפגלער: „וגגגגן איך אגגגגגע ערהאה-הגגגג דער צגגגגל-לגסטע (גגהאלט) ערהאלטע."

נייעסטעס.

אגס בגרלגן ווגרד בגלגגגגאפ'ט בערגכטגט: אן גגגשגשטגן (פ'ירסגן) גגגר פ'ערגגגגגער דער ייגגשגגגדגן ווגפ'ט פ'ירסגגגגגס אגגד פאפ'ערגגס צגגאפ'ס גגגגגג

נייעסטעס.

דייטש פינדען דיא וואהלען אין פראנקרייך שטאטש איבער דען איספאלל דערזעלבען העררישט קיין צווייפעל. דער זיג, דער דעפוטיר קיקאנשיגן פארטיאן גילט אלס זיכער. דאס דייטש-אנטערעססע וועגדעט זיך דען פארזיגר וואהלען צו. דיא פסטאלליך דעם צווייטען וואהל-בעזירק בעלעזעללן, וויא דער הערר גאמבעטטא אלס קאנדידאט איפגעשטעלט וואורדע, אונד פאן אין אירם דיא „קאמוניסטען" צום ריקצוג גו-צוויינגען. אבער ניכט נור מיט דערן גאמבעטטא זונד דיא ראסטהען (קאמוניסטען) זא פערפאה-רען. דיא האבען אויך צוויי אנדערע קאנדידא-טען דערשטעפר-געלט. אין נייעסטער לעקראן, דער שווינגראזאהן דעם בערהמטען פראנצאזי-שען דיכטערס פיקטאר הייגא, מוסטע מאן דיך פעלוכט זין הייל זוכען. דיעזע „קאמוניסטען" אדער אנ-שטרעב-מאנגען זונד דאהער דאך אייגע רעי-שפעקטאבעלע פארטיאן, אונד פו צייגט זיך דער פאבעל פיעל שטארקער איהם, אלס מאן צו בעגינן גלייבען מאגנטע. דענן וויען עס נור איינ-גע שרייער ווארען, מאכטע זיך דיא גראבסע, פיר-נעפטיגע מאססע פאן וואהלערן ניכט זא שאנד-לוך בעהערשען לאססען. גאמבעטטאס וואהל בעלעלוללע אין דאהער צווייפעלהאפט, אונד וויען ער נעוואהלט וורדע, זא ווירד ער נור מיט אייגער קלינגע שטממטע-מעהרהייט דיענען.

פראנזמיראציאנס-אייזלאדונג.

ווייר ערזוכען האפלייכסט יעגע אינזערער גע-ערטען אבאונענטען, דערגלייכען אבאונענטען בע-ריישט מיט דעם 1 איינזענד אבגעלייפען איהם, אהרע פראנזמיראציאן וואאהרט ערגיינרן צו וואהלען, דאמיט אין דער יעגעלמאסיגען צייטגרענץ אינ-זערע בלאטטע קיינע אינטערברעכונג איינ-טרעטע.

דיא פראנזמיראציאנס-פרייז זונד וויא אם קאפפע ערזבלך: נאנזיאהריג 7 גולדען, האלב-יאהריג 3 גולדען 50 קר., פיערטעליאהריג 1 גולדען 75 קר.

דיא אדמיניסטראציאן.

האנדעלס-בעריכט דער וואכע.

בודאפעסט, 22. אייגוסט.

אם דייטיגען פלאטצע וואר דיר פערקעהר זעהר לעבהאפט. דיא פרייזע זונד נעשטיגען. דיא שפקולא-ציאן איזט זעהר לעבהאפט אונד דיא קיפפלוסס פיר וויייצען בעשטאנד דאנ נאנצע וואכע הינדורך דייטשנס דער מיהלען. דיא בעזוטצער שטעללטען האהערע אאר-דיעיגונג דיא אהנונג פאן דען דען פיעפאן אויף בעזוייללונ ווערדען מוסטען, וא, דאס דיא פרייזען אום 50—60 קר' האהער שטעהען אלס אן אייגענער וואכע. דער אומוואנדל אין דיעיער וואכע בעטרוג 100 000 מעטעצענטנער. דיא פרייזע שוואנקטען אין דיא הערבסטפרייזען צווישען 12 גולד. 45 קר' אונד 12 גולד 90 קר', שלאסען אבער מיט 18 גולד. 20 קר', אויף אין פייזהאהרסווייצען וואר דער פעיקקערר בעדארפט. דיא פרייז שטיגט פאן 12 גולד. 76 קר' בז 13 גולד. 18 קר' אונד דריקסט יעץ דוידערע אויף 12 גולד. 96 קר' אונד שלאס מיט 13 גולד. 67 קר'.

— ראגגען עכנענאללס שטייגנונ 8 גולד. 90 קר' בז 9 גולד. 27 קר'. — **גערסטע** זעהר וועניג געשאפט. פוטטער-גערסטע 7 גולד. 30 קר' בז 7 גולד. 40 קר', מאלצ-גערסטע 8 גולד. 25 קר' בז 10 גולד. 50 קר'. — **האפער**. פרייזע שטייגענד 7 גולד. 25 קר' בז 7 גולד. 30 קר' דיא פיינע, מיטטעלוואארע בז 7 גולד. 80 קר'.

— קוקורוץ. דאס נעשעאפט וואר לעבהאפט. מאן פיר-קיפפט 18,000 מעטעצראנט. אונגארישען מיט 7 גולד. 12—40 קר', באנאטער 7 גולד. 60 קר'.

מעהל. דורך דיא אנהאלטענדע שטייגערונג דעם וויייצענס נעהמען אויך דיא מעהלפרייזע אין דיא האהע, דא דיא ענינעם אינע שלענטע איזט, זא דריפטען דיא מעהלפרייזע זיך אין דער האהע בעהרוטפסנן.

מעהלפרייזע פיר 100 פונד מיט א בודאפעסט.

N.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
g.	23.50	22.70	21.90	21.10	20.40	19.70	18.90	18.20	17.40
N.	8½	פיינע מלייע נאאבע מלייע							8¼
g.	16.—	5.10				4 60			12.60

ר'באל הודיז: מיט 33 גולד. 50 קר' בז 34 גולד. שפיטז: געשאפט אינגלעדענס. פרייזע זינד עטוואס ערהאהן. שפריטס פון דאספטרייזען 34 גולד. אן נאאבסטפר 35 גולד. 50 קר', אן אנווענינגען 36 גולד. 75 קר'. פיעסטפעזעוואארע 37—37 גולד. 50 קר'.

פעטראלעאם. זעהר שוואכע געשאפט מיט 17 גולד. 25 קר' פראבסטע וואארע פיר 100 קילא.

צוויעטשנען. נאנזן פעקקערהסלאן. באסנישע מיט 21 גולד. 50 קר. פערבישע 25 גולד. — קר', טעמעש פאן 26—27 גולד.

לעקיואר. סלאוניאנישע וואארע 20 גולד. 50 קר', באנאטער 25 גולד. אויסגענאמען.

שאפפאללע. אין דער אבגעלייפענען וואכע וואו-רדען פאן דען, אין דייעיגע אהרע צעפעלדר פיר-נאלאס פיר-שנען אבסטיגען אינזיגרשע ציקה 100 מעטעצענטנער.

נייעסטעס.

דייטש פינדען דיא וואהלען אין פראנקרייך שטאטש איבער דען איפפאלל דערזעלבען הערריש קיין צווייפעל. דער זיג, דער דעפוטיר קיקאנשיגן פארטיאן גילט אלס זיכער. דאס דייטש-אנטערעססע וועגדעט זיך דען פארזיגר וואהלען צו. דיא פסטאללע דעם צווייטען וואהל-בעזירק בעלעזעללן, וויא הערר גאמבעטטא אלס קאנדידאט איפגעשטעלט וואורדע, אונד פאן אין אירם דיא „קאמוניסטען" צום ריקצוג גו-צוויינגען. אבער ניכט נור מיט דערן גאמבעטטא זונד דיא ראסטהען (קאמוניסטען) זא פערפאה-רען. דיא האבען אויך צוויי אנדערע קאנדידא-טען דערשטעפר-געלט. אין נייעסטער לעקראן, דער שווינגראזאהן דעם בערהמטען פראנצאזי-שען דיכטערס פיקטאר הייגא, מוסטע מאן דיך פעלוכט זין הייל זוכען. דיעזע „קאמוניסטען" אדער אנ-שטרעב-מאנגען זונד דאהער דאך אייגע רעי-שפעקטאבעלע פארטיאן, אונד פו צייגט זיך דער פאבעל פיעל שטארקער איהם, אלס מאן צו בעגינן גלייבען מאגנטע. דענן וויען עס נור איינ-גע שרייער ווארען, מאכטע זיך דיא גראבסע, פיר-נעפטיגע מאססע פאן וואהלערן ניכט זא שאנד-לוך בעהערשען לאססען. גאמבעטטאס וואהל בעלעזעללע אין דאהער צווייפעלהאפט, אונד וויען ער נעוואהלט וורדע, זא ווירד ער נור מיט אייגער קלינגע שטממטע-מעהרהייט דיענען.

פראנזמיראציאנס-אייזלאדונג.

ווייר ערזוכען האפלייכסט יעגע אינזערער גע-ערטען אבאונענטען, דערגלייכען אבאונענטען בע-ריישט מיט דעם 1 איינזענד אבגעלייפען איהם, אהרע פראנזמיראציאן וואאהרט ערגיינרן צו וואהלען, דאמיט אין דער יעגעלמאסיגען צייטגרענץ אינ-זערע בלאטטע קיינע אינטערברעכונג איינ-טרעטע.

דיא פראנזמיראציאנס-פרייז זונד וויא אם קאפפע ערזבלך: נאנזיאהריג 7 גולדען, האלב-יאהריג 3 גולדען 50 קר., פיערטעליאהריג 1 גולדען 75 קר'.

דיא אדמיניסטראציאן.

האנדעלס-בעריכט דער וואכע.

בודאפעסט, 22. אייגוסט.

אם דייטיגען פלאטצע וואר דיר פערקעהר זעהר לעבהאפט. דיא פרייזע זונד געשטיגען. דיא שפקולא-

---

ציאן איזט זעהר לעבהאפט אונד דיא קיפפלוסס פיר וויייצען בעשטאנד דאנ נאנצע וואכע הינדורך דייטשנס דער מיהלען. דיא בעזוטצער שטעללטען האהערע אאר-דיעיגונג דיא אהנונג פאן דען דען פיעפאן אויף בעזוייללונ ווערדען מוסטען, וא, דאס דיא פרייזען אום 50—60 קר' האהער שטעהען אלס אן אייגענער וואכע. דער אומוואנדל אין דיעיער וואכע בעטרוג 100 000 מעטעצענטנער. דיא פרייזע שוואנקטען אין דיא הערבסטפרייזען צווישען 12 גולד. 45 קר' אונד 12 גולד 90 קר', שלאסען אבער מיט 18 גולד. 20 קר', אויף אין פייזהאהרסווייצען וואר דער פעיקקערר בעדארפט. דיא פרייז שטיגט פאן 12 גולד. 76 קר' בז 13 גולד. 18 קר' אונד דריקסט יעץ דוידערע אויף 12 גולד. 96 קר' אונד שלאס מיט 13 גולד. 67 קר'.

— ראגגען עכנענאללס שטייגנונ 8 גולד. 90 קר' בז 9 גולד. 27 קר'. — **גערסטע** זעהר וועניג געשאפט. פוטטער-גערסטע 7 גולד. 30 קר' בז 7 גולד. 40 קר', מאלצ-גערסטע 8 גולד. 25 קר' בז 10 גולד. 50 קר'. — **האפער**. פרייזע שטייגענד 7 גולד. 25 קר' בז 7 גולד. 30 קר' דיא פיינע, מיטטעלוואארע בז 7 גולד. 80 קר'.

— קוקורוץ. דאס נעשעאפט וואר לעבהאפט. מאן פיר-קיפפט 18,000 מעטעצראנט. אונגארישען מיט 7 גולד. 12—40 קר', באנאטער 7 גולד. 60 קר'.

מעהל. דורך דיא אנהאלטענדע שטייגערונג דעם וויייצענס נעהמען אויך דיא מעהלפרייזע אין דיא האהע, דא דיא ענינעם איינע שלענטע איזט, זא דריפטען דיא מעהלפרייזע זיך אין דער האהע בעהרוטפסנן.

מעהלפרייזע פיר 100 פונד מיט א בודאפעסט.

N.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
g.	23.50	22.70	21.90	21.10	20.40	19.70	18.90	18.20	17.40
N.	8½	פיינע מלייע נאאבע מלייע							8¼
g.	16.—	5.10				4 60			12.60

ר'באל הודיז: מיט 33 גולד. 50 קר' בז 34 גולד. שפיטז: געשאפט אינגלעדענס. פרייזע זינד עטוואס ערהאהן. שפריטס פון דאספטרייזען 34 גולד. אן נאאבסטפר 35 גולד. 50 קר', אן אנווענינגען 36 גולד. 75 קר'. פיעסטפעזעוואארע 37—37 גולד. 50 קר'.

פעטראלעאם. זעהר שוואכע געשאפט מיט 17 גולד. 25 קר' פראבסטע וואארע פיר 100 קילא.

צוויעטשנען. נאנזן פעקקערהסלאן. באסנישע מיט 21 גולד. 50 קר. פערבישע 25 גולד. — קר', טעמעש פאן 26—27 גולד.

לעקיואר. סלאוניאנישע וואארע 20 גולד. 50 קר', באנאטער 25 גולד. אויסגענאמען.

שאפפאללע. אין דער אבגעלייפענען וואכע וואו-רדען פאן דען, אין דייעיגע אהרע צעפעלדר פיר-נאלאס פיר-שנען אבסטיגען אינזיגרשע ציקה 100 מעטעצענטנער.

עס קיינע נאגדע. דייעיגע בעפעלבעגעס מיט שיפפיגשע בעהאנדלונג דיא דאנ פארדע פיר אלאנדע בעעמפעהלען שלאנס-אפפע-לא פלאטצלוך פערפאהרען זיך זיינע צייט. אייגע פע-אינגרינג שיין אין אירם אייפפיגשטיגן.

מאמעל — דיא פר — וואהרס דוא נוכס פאר 20 יאהרען אין וויינבוים?"

מאמעל וואר קיינעס וואהרס מאכסיז; מאן שיר-ען נעלאדעס שטאנד פר דא אונד שטיינטע דען פיא-נגרען אז.

„א, דיא בוים עס — זאגטע שנידער — דייגע צייג זונד אונאיטראשליך אנד נעזאגטנס אינגעפאנט. אונד דיא 20 יאהרע האבען דך קיום פערוארפט. קאמס מן מיין פעיגין, מיין לעבענס-ווייסטר!"

„דיא וואהרס — פאגטע מאמעל עשטעיגר — עגגער שטרעבנס. דער זיך אין דען מאין שטיינדע וואלל-טע אונד דען אך דאנאהרס נעזיקהעלט?"

„אונד דען דיא לאנגסטהיגע אייגע סומטע עולדרעס צור פערפיגונג שטעללטעסט. אם אידן אים פערצווייפ-לונגסאללע לאנגע צו עשטען אונד עס אידס דאהיזר עראאלטעסט. וויישט אר לעבען? קאמס מן מיין הערין. מיין פייגנד, מיין בודיגר. מיין לעבעטר! הייטע בין איך אים שטאנדע, דיר מיינע שולד אבצוזאגען, דך אונד דיא דיינגן דעם שטאנד צו עגטייזיגן. דעם איהר זאגטס פערצאללטען וואהרס!"

II.

„יאהען נעפיר אייראאלטען שנידער וואר אים אק-טאבער 1756 צו וויספעלר אייגעס קלינגן דאפפע אין פראנקען פיגס שטנדען פאן וויייצבוים. ווייגע עלטערן וואהרען שטאנדלעס; דאבען אבער, אין שלעטעש הייזהאלטע. וואר מיט דיינער צאהלרייכען פא-מיליע אין דיא דיינסטבאר אייגנטה אייגאטטיגן. דער קאפפען דעם נאהס דען דעם פאהרען קנאבען

אז אונד אינטערעיסטעט איהן זאגאלטע. שאפטע קאם אייגאהנס אייה דיא נאמוראנס צו וויייצבוים. דיעי לעבען אין איעסטס דייסטע. בוי פו אידס נע-לאנג אייגע שעללע אים יולאהס-האיסטאלט צו עי-האלטען; נאך אייגנגן אייגען וואורדע בע, יינגע שוויי-שטיגדען לעבענס-אים וונגען. אינטערעסאנטן. אין דיינגע פערצווייפלונג אללעט ער דען מאר אים פאהרען אים אין דען אייגאהנס דאר אידן אונד אים דען שטיינע אין דען מאין אייגיקהעלט. עס וואר אמעזעל קרעסערע דער, אוף אייגע נעשאפפטייזע בעגריפ-פען דען יונגען מענשען אאר יבלבסטאפר דאנדערטיגן. אמעזעל עעקקטע אידס פיאנצע גולדען אונד נאהס אידס דאס פערשטרקען אב. דיך צו בעסטען אונד אין נייגס לעבען צו בעגינגען. אבער מיינגעגנס האטטע דער פטיגען דען יודען נעבעטען, אידס יונגען נאטען צו יונגען. דער יודע וואלטעט קיינען דאנס אינד אינטפרינגען זיך. אבנע דאס ע דיאפארען האטטע, וויא דער פאן אידס גע-עשטעטען דיינסט.

דעס יונגען שנידער וואר עס ניכטס אים זיינע בעפ-ערזונ. אונד אים דיעגלעטשאפטיגע דיינגשאפטיגע. לוגס ע זיך אין דען אידן דער בייזיגן פאנאטטאקאנד אינזגנתמען. שאפטע וואורדע בע אאפפערגיגע דעס תיקגאנס פאן אייגטטבעגיגע. אללין ע בע אלדיגטעס דעס תיקגאן אונד מוסטע זיינע שטעללע אינזגנעגן. נון וואורדע ער פראפעסאר אן דער אינזיגרזיטאט צו באגן. אים דיעגער פערזאדע שטאמטע זיינע בעדיטטע. פאן דעגנן אייגעס מוס דען וואהרען בעגינגס:

„וואהרע מענשענלעבע אינען!

דיעס איזט עייגע מיין בעגיגס."

דער קאטטעכיזמוס. דיגן ער אים דייעגע צוים דעגיזס. נאכ. פעיטיקדטע אייגן אין מתקאלאיטע שטייטיגקי-טען. ער מוסטע דיא פראפעסטר אינזגנעגן אונד וואאי-

---

דע מיטגליעד דער פראפאנאנדא, אייגער נעזעללשאפט. וועלכע בע יוד צור אייגאאנבע אאדטס. נינסטיגע בעגיגנונ-גען פיר דיא פראנצאיזיטע דייזאלבדזיאן אין ברוזיאן אין ברוזיקגן. אין דייזיגר אייגעשאפט נאכטע ער נאאס דייזיגן דען דדיין בעשלאגן. זיי אידן דער בייגיגר-מיטטסטר דייטיגיגר פאן שטאאסגרז צום וויקהראוס דעס דאדיטיגן בעגיגנונגס. אלס אלבטר דייטיגיגר ע-אנאיזטיראנגס אן שטאאסגרז. ווער דאס אינגליך האטטע. זיין מיטפאללען צו ערגיגנגן. וואורדע אנגעקלאגט אונד דזינגרגיטטע. דאביא פראגטע אר דען נעדדיגר-סטען לאסטעדן אונד טוהאס אללעס. וואצו אידן זיינע איטטעלקיגס אנטייבע. ער פזדר שטעטס יבקטשאגנגנ אויס. וואהדענד אייגע לייבנגאדע בעגיגן אידס דייטיגיגן מוסטע.

מאן קאנן דן לייבס דענקען, וויא אים דער שדיי-קגן דער פאאטיגיגר קרעסערע נעזיגנגן זין מוסטע. אלס דזיא אים מוס דעס בלוטיגגן פאאנגנן אין פיגזליכע בעדיה-וגנ קאם. דעסגא נאאבע וואר דיא פיידדע אבער דיא אונדערוואהטעגיגע עשטגנגס. שנידער פערבראאטס דען אבגנד אין דער נעזעללשאפט דער אאטיליג. נאהס אן דער שבת-מאהלציט טהיל אונד ליעס זיך דיא דעליקא-טען זיינגן קאפפע. וואוא דען פאר-עפפטיכגן זיין אפ-אעלדך שטעקגנ.

מאמעזל קרעסערע פערזיטסט נכס, דיא נעלעגענ-דייט ע ע-ינגיגיגר אונד שנידער אין דאס פערזיעד-ליכע ווינער אנדזלונגס-ווייגע אויספערקוגס צו מאכגן. שנידער. דער אויך זעהר נעטיגאללדך זיין קאנגנס. ציינגע אויך ייגע אונד פיגשאפ בעפסטעיגנ. (שלום אלעכם.)

מאדר ניכט צוריקשרעקען, אים נור אייך האנד פיר דיא ווירסדיגען, ווייל פאלגט מיר געווינען, דיא וואהלען אין דייטשלאנד נאהנען דעראן, דיא ערבשטייגונג אונטער דער בעפאלקערונג, דיא אונטער דעם דרוקע פאן האהן שטייגן אצבט, איזט איינע זא גראסע, דאס דיא וואהלען זערר ליכט צו איינער נערערלאגע דער בסמארקשען פאלטיק פיהרען קאנטען, ווי גלייכען ניכט פעהלט צו געהען, ווען ווי דיא נייע יעזעטיג דער נאהנע דער וואהלען אין דייטשלאנד צוישטיען, ווא אאמסטער זיך דיא אאכט פאר אלס, פון איזט יעדערפאללס אין פרייליכעס צייכען, דאס דער דייטשע קאיזער ווילהעלם עדלריך זיין מאבט-וואכט נעגען דאס טייכען דער וואהרהייט זיך-סטעלינגע נאך דעם מוסטער דעם האס-פרעדר-גערס שטארקרס אונד הערציג ערהאב. עס ווירד נין יאהל ווענינסטענס אין אייפערזוכטיג גע-גען דיא יידען אין דייטשלאנד פאן דען בערהאר-דען פערבאטען אונד אין פארקאממערונגען פאל-לען בעשטראפט ווערדען.

* (בעליידיגונג דעם פרסטען בסמארק.) דער ערהאבענע עמיר עפשטיין, ווערלעכר דאס בלאטט „בייטרעגע נאכרכטען דער-סענגעגען האט בראכטע אין דיעזער צייטונג איינען אריטקעל, אין ווערלכעם ער דען פרסטען בסמארק אלס זיין אבגאט ערהעבט דער אנטי-סעמיטישען בעוועגונג דאדשטעללטע, אין דיעזעם אריטקעל הייסט עס אז: „דאס פאלק קומטער ערפיללט, דאס עס נון זיים, איך זיין דיא איסטרייטונגען דער אנטי-סעמיטישען צייטונ-גען, פערגעבען דאס הייס עס הארט: „בום-מארק בליבט טראגען דער שטימע דעם פאל-לעס. ווילכע עס אין דען לעטצטען אהלען ער-טאנען לייס אלס מיסטער דעם אבגען גע-שאאמאס-אניאלט פערנעט אין דעם אבגען גע-וואנטען דיא בערוהיגונג דעם ווייס-כאנצ-לערס. דער אנגעקלאגטע עפשטיין ערקלארט, נאך ווייטער אינערלייגונג האאטען אין מאבט-וואכט בסמארקס נאכין דיעזער בעגיגונג, אז דיא קריאלל-מאבט-ווערדען אין דעם שטיגל צו מאבטען, דער שטאאטס-אניאלט גלויבט, דאס אאטט נאך אומער ניכט בעוויזען אויס, דאס פרסט בום-מארק דער אוהבער דער אנטי-סעמיטישען בעוועגונג ווייא. ער גלויבט עכען, דאס אין דעזעם דאאטשען מאגט אייגע בעוועגונגען צו פיגרען ווא אינ בעאנטאאט צוייא אינד אין האלב מאנא-

פאלליעטאן.

נאך צוואנציג יאהרען.

(איינע יוסטאריש עיזאהלונג.)

I.

דיא פראנצאזישע רעפאלוציאן פון 1789 האטטען צו דען נאכטטען אישטרשונגען געפיהרט. דאס הייסט דעם אינלעלקטוג האטטען לוטהיר XVI וואר נעפאללען, עבענוא דאס ווייגר בערזיטיגונגען נעמאללען דער קאנען מאיינ אנאלייגטטען דער שיקען אין פאאקקוך. איך דיא יעלייגאן וואר אבגעגאאסען אונד אין אירהיר בעפאלגטטען אין דיא דאס שטייגטען אין דיא שטאאטס-פרעאבען. דיא נאטטען דער פרייגאס אללין אין פאאקייך ווייגען. דער אללוא-מענטלעכע וויטטאאל בעגאנגען נאך נעפיגטס ווייגען. אבגעאלל נאך בי דענגאאנטען, יולכע דיא פיר-ליכען בעוועגונגען דער האאפטר אונד האאפטר נעווייגטר שאאפטטאאטטען אישטיגע בעשטיגונגען אדער פערלאנגטען דער נייגטטאאטטען אישטיגע בי בראכטטען. דיא נאכטטען נעוטטטען צו אנגיגע בראכטטען. דיא נאכטטען דער נעגען מיט דען נע-אללטטן בעגיגע בי בראכטטען. אום קלייט צו מאכטען, דא ווירדען דיא פרייע אייגטטאאטטען אונד פרייגטטאאטטען אין אייגטטאאטטען.

„דא — דיעזע ע — פרעסטט אך בייא דיא פרע-בלעגטטיגען טהאטטן! בעאכטטע אויך דיא דיא נעוטטעגע דער יטטעלבלאט! אויך פיעלט דער שבת! דא אוטט דער מוט וויין נעפאללטטע בעכען! דא לייגען דיא שבת-בראדן! בייגער עפפטרייג, דיא בוטט עוט מאדע אפע-אטטטאללט!"

אנגטט אונד עגטטעגען האטטען דיא מטטאלטיגע דער אללגלייך קרעפטיגע עיזיאפטטן. פייגיגע פרעמאטטן אין וואר בי שטייגגען, בי בי אילאוגאטטן שטייגגע נאך

טע נעגאאנגטט. דער אדוואקאט קיטאאן, אלס פרעטטיגיגער דעם אנגעקלאגטטן, ערקלאר-אירך ער דיא דער מיטיגע, דאס דירך דאס שטיללי-שטיגגען בטסמארקס דיא אנטי-סעמטיגן מטטה בעקאמטטן אבגעגאנגען אונד דירך דאס שטיללשטיי-גען דאס דער דייטסכאנצלער דיא יידען-דעטעגע געפאהרדערט. עס איזט בעקאנגט דאס דיא יידען דער דייטס-אנגעלער אינע בטטטטיגטטיגטטיגע גבבען דאבטען אונד דער דיעזעלבע אנגעאבטטן, אהנע אין וואר דער צייטטיגטטיגע צו דאבטען. שאטטע דער יעראך דאבטען דיא אנטי-סעמטטיגטטיגע פרעאמטטלטנגען טעלעגראפטיש קירטבעבטנגען אן בטסמארק געגעבדעט. הערציג הערלט אן דרעגי-דען אינינען פאר-טראג אבבער דיא דייטטשע יידען פאגטע, אין יעלבעגט שטטע-געגטטעגע בעגען דיא יידען געפאהרדערט וואהרדען. דיעזע פרעזאמטלונג דאדשטעלט-אהרטע אין בטסמארק אין בעגן בעגטטען. אונד דיא אנטי-סעמטיגטטיגע דיא יידען אן בטסמארק? דאס דער אבגעגאנגטטע אין דיא בעפטטיגטטיגע דער צטטטטאנדע טהיילע, אונד דאס דיעזע אינבטרטטע אין דיא אבגעגאנגטטע אבאלל דיי אין דיא-אין, דיעזעלבע דירך שטאאנ-טאאנע עגטטטטיגטטיגע אבבע-יאהרטטן. דאס הייסט דא פיעל. דאס דיא אנטי-סעמטטיגע דיא יידען אן בטסמארק מטטטטנן, — אונד דיא לייטט פאן אאמ-מערן דאבטען אונד דיא פרעטטטאנדטן. דיעזע בע-יגטטן אם בטסמטטן דיא קראיאללע, יולבטע דאדטע נעגען דיא יידען שטאאטטעגעפטיגטן, שאן לאנגע דיא עס פפלייכט דער דייטטע-יגטטן אין דער שטאאטטס-אניאלטע נעגטטען, נעגען דיעזע בע-יגטטן אינינטאדטטטטן, דיא דיעס יטטאנד נטטטיגטט, נאכדעם דאס קינד פון דען בטטטטאנדטן, דיעזע בע-יגטטן אין פרטטטן דאדטע קינטע בעלדטיגטטן, יולבטע דאדטע בטטטטאנדטטן-אדטטקלאדטע בטטטטע, דען אנגעקלאגטטן פרייטטטעגטטן, דער גע-ריכטס-האף דאס דען אנגעקלאגטטן דערהאבטטע עטטטטטן פייטטטעגטטאדטטן.

* (אלבאדאר מאלנאר - נעטטטאר בען.) דער אין דייטטשן קריטטן צוי טייטטיגען בערהאטטטיגע נעגאאנגטע אלבאדאר מאלנאר אוטט אבגעגאנגטע אונד אן גלייכבבערטיגע נעטטטאר-בען, ער נאך עס דער אס אבגעגאנגטטע אנגאאללד דער שלבאאנ-, אונד דאבטיגע-סטטגונאר-פאגטע אינטע לאנגאאנגטטע דעדע דעדע אן אן אלבבערטע אלס אפפטיגע-טטר דער נעגאאנגטע נעטטטאנגטע, בבאטטאבדיר אבבער דאס נעגאמטטטטע-יטטעטטטן בעטטטטאנגטטע אונד דאס שבראאנגטטע דיגע דעדע מיט נעטטטיגען

נעטטטעגטטע-אאטטטטאנגטטע דעגטטטיגען קאאנגע, דער שבת נאאטטטע אין-אן.

דיי יאהלען דייטטע אבבער — יאטטע מאאטטע צי דיגגטטע יטטיבבע — אללטטע בעטטטטיגען, דאס אן דיא פייטטע דעם שבת נאטטעגטטע, אונד דיי, אס אינט בי דטטטבאן נטטטטע דעם אונד דיי דייטטע אבבער אאן דען אללרהאטטטן דעם דטטטאלדאגטטע-יגטטטע אינבטרטטאנגטטע-אללטטן יטטיבבע-אן.

„נטטט דאך — אטטטטאטטטע פיי דערבבטטיגע — דיי יאהלען אונדרדע דאטטטטע בערטטטטיגע, ע דייד דיגגע שטטבבטטיגע דאגד אבבער אבבער אטטטע אללטטע אונד אטטטע אללטטע נעפאהרדע ערטטטטטע.“

„דיא האטטטע דעטטטע נולדגטטטטע דייב, דייד נאטטטטע נבבאאטטטטע דעם דייד נטטטטע נאטטטע דטטדע-טאאדרטטע.“

דא יאהרדען דענן דיא פאבבערטטטיגען צוים עטט-פאאנגע דעם שבת נעטטאאבבטע, שנעטטטטטטטטטטע אנטטיגע בע-דעבבטע דעם מיטט אונד אייך דעם פאאטטע דעם דטטטן-דטטגען דענן דיא אאן אטטטטע פרעטטטטטטטע בערבבטטטטע-בייטטע בבטטע, אטטטטע אבבטטטטטטטע אונד אטטטטטטטטע-אללטטטטטטטטטע אונד אטטטטטטטטטע-אטטטטטטטטטע אטטטטטטטטטע אטטטטטטטטטע